

Een kleine verrassing

Hendrik Groen bij Meulenhoff

Pogingen iets van het leven te maken

Zolang er leven is

Leven en laten leven

Een kleine verrassing

Opgewekt naar de eindstreep

Hendrik Groen

Een kleine verrassing

Of hoe Hendrik en Evert zich in de nesten werken

ROMAN

MEULENHOF

Eerste druk 2019
Vierde druk 2021

ISBN 978-90-290-9449-8
ISBN 978-94-023-1368-0 (e-book)
ISBN 978-90-528-6133-3 (audio)
NUR 301

Omslagontwerp: DPS Design & Prepress Studio
Omslagbeeld: © Ingrid Bockting
Zetwerk: Text & Image, Assen

© 2019 Peter de Smet en Meulenhoff Boekeryj bv,
Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt
door middel van druk, fotokopie, internet of op welke
andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toe-
stemming van de uitgever.

Dinsdag 21 december 2004

I

16.30 uur – Prinses Margrietschool

‘Verdomme, waar blijven die engelen...’

Even verkrampte haar gezicht. Toen was haar glimlach van staal er weer. Twee kinderen staarden haar aan. Alleen aan de rode vlekken in haar hals kon je zien dat Hetty Schutter, de directrice van de school en in deeltijd ook juffrouw van groep acht, zich opwond.

Op het toneel stonden zeven herdertjes die zichtbaar de kluts kwijt waren. Op de plaats waar even tevoren een vlucht engelen het toneel op had moeten klapwieken, stond nu een moeder onbegrijpelijke gebaren te maken. De herders staarden haar schaapachtig aan. De moeder verdween weer tussen de gordijnen. Een tijdje gebeurde er niets.

Eén herdertje kreeg jeuk en begon zich uitgebreid te krabben onder zijn stoffige oude herderstafelkleed. Een tweede herder zwaaide naar zijn oma. De derde wiebel-

de met zijn magere knietjes tegen elkaar, omdat hij van de zenuwen moest plassen. Achter het gordijn viel iets om. Daarna was het weer stil.

Het publiek werd rumoerig. De vaders en moeders in de zaal probeerden de rust te handhaven maar er braken hier en daar toch schermutselingen uit tussen broertjes en zusjes. Er werd bedreigd met corrigerend geweld. Twee klapstoelen klaptten om.

Aan de zijkant van het toneel bewoog het gordijn. Iemand was op zoek naar de doorgang. Die bevond zich drie meter verder, daar waar de engelen een paar minuten geleden hun vliegende entree hadden moeten maken. Degene achter het gordijn werd meer geleid door zenuwen dan door gezond verstand, want André van Duin als Willempie had er niet langer over kunnen doen om uiteindelijk, helemaal aan de andere kant van het toneel, naast het gordijn te verschijnen.

Het was de directrice.

‘Eh... dames en heren, kinderen, door omstandigheden is er iets misgegaan met onze kerstuitvoering waar we nog even geen oplossing voor hebben en daarom gaan we nu...’

Vlak achter haar begon een herdertje te huilen.

‘... eerst verder met het verkopen van de lootjes voor onze kerstloterij waarvan...’

De huilende herder had in zijn manteltje geplast. Langzaam verscheen er een grote donkere plek op zijn deken.

‘... de opbrengst bestemd is voor een nieuwe beamer voor onze school.’

De spreekster siste half omgedraaid om een moeder

die iets aan het natte herdertje kon doen en ging verder: ‘De lootjes kosten één euro en daarmee kunt u prachtige prijzen winnen die beschikbaar zijn gesteld...’

Van opzij kwam een zenuwachtige moeder het toneel op, die eerst het verkeerde kind meenam en toen met het goede kind de verkeerde kant opging, naar een deur die geen deur was maar een decorstuk van de operettevereniging.

‘... door ouders en vrienden en winkeliers van onze school, waarvoor onze hartelijke dank. De lotenverkopers komen in de pauze bij u langs. En eh...’ ze wierp nog een snelle blik over haar schouder, ‘en het is nu pauze.’

Zweet parelde op haar voorhoofd. Ze draaide zich om en dreef de overgebleven herders langs de decorstukken die het open veld moesten voorstellen, door de opening in het gordijn. Daarachter bevonden zich de brug met ongelijke leggers, de kast met springplank en een kleine menigte van verklede kinderen, hulpvaders en hulpmoeders, een os en een ezel van hout, en Maria en Jozef. Het rook er naar pies.

Tezelfdertijd – Flat van Hendrik

‘Evert kan er nu toch wel zo’n beetje elk moment zijn, Basje,’ zei ik tegen Bas, die op de hoek van de vensterbank lag te slapen. Hij is een dikke oude kater die zijn ene oor altijd even beweegt als ik tegen hem praat, ten teken dat hij nog in leven is. Verder zit er niet veel beweging in. Alleen bij het woord ‘koek’ krabbelt hij over-eind om met een scheve kop voor me te gaan staan wachten tot hij een koekje krijgt. Bas is waarschijnlijk de enige kat in Nederland die er elke week een pond roomboterallerhande van de HEMA doorheen jaagt. Een normale kat eet geen koek.

Bas beweegt weinig, maar stinkt des te meer. Dat heeft vermoedelijk met zijn dieet te maken. Ik heb er geen last van, als enige.

‘Geniet nog maar een beetje van de warmte, dikzak, want als Evert komt, moet je op het balkon.’

Ik verheugde me op de komst van mijn goede vriend Evert. Grote mond, hart van goud. Er valt altijd wat te mopperen en er valt altijd wat te lachen. Verder een

overzichtelijk programma, zoals elke week: borreltje, nootjes, stukje kaas, plakje worst, hapje eten, spelletje schaak, kopje koffie, nog een laatste borreltje en weer voldaan afscheid nemen.

Een half uur eerder bij Albert Heijn

Achter Evert reed een bejaarde man voor de derde keer met zijn karretje tegen Everts benen. De Turkse mevrouw die aan de beurt was, had haar sperziebonen niet geprijsd.

‘Ik niet begrijp.’

‘Afdeling groente, kassa 4.’

Een jengelend kind ging aan de arm van zijn moeder hangen, waardoor die een pot appelmoes kapot liet vallen.

‘Mag ik even uw bonuskaart lenen, de mijne zit in de jas van mijn andere za... eh... zak van mijn andere jas,’ vroeg de vrouw voor hem. Evert overhandigde met een glimlach zijn bonuskaart.

‘Steek hem daarna maar in je... Ach laat ook maar, je mag hem hebben,’ zei hij geërgerd.

Het zat Evert niet mee. Hendrik was vergeten pinda’s te kopen en had hem gebeld met de vraag of hij even langs de AH kon gaan, want een schaakavond zonder pinda’s was toch een beetje kaal. Op eigen initiatief had

Evert ook twee blikjes bier in zijn winkelmandje gedaan, omdat hij een mand met alleen een zak pinda's een treurig gezicht vond.

En nu stond hij al bijna een kwartier in de rij voor de kassa voor die stomme nootjes. Als het leven een beetje tegenzat kreeg Evert altijd dorst. Meteen na het afrekenen trok hij een blikje open, zei proost tegen de verbaasde caissière, nam een slok en liep naar buiten. Daar haalde hij zijn fiets van het slot, nam nog een slok en stapte op. Het bier was lauw.

Je zag niet vaak mensen op de fiets bier drinken. Het zou wel verboden zijn. Misschien omdat je dan je hand niet kunt uitsteken om het stopteken te maken, bedacht Evert. Hij vroeg zich af of er in Nederland ooit iemand een bekeuring had gekregen omdat hij het stopteken niet had gemaakt. Hij had het meer dan zestig jaar geleden op de lagere school geleerd: met zijwaarts gestrekte rechterarm als een lamme vogel op en neer wieken.

'En als je nou handremmen hebt?' mopperde hij in zichzelf. 'Kun je niet eens goed stoppen door dat stomme stopteken.'

Hij liet een boertje.

Hendrik kon tevreden zijn, hij had de pinda's.

Zijn fiets kraakte en piepte.

De regen viel gestaag en langzaam werd hij nat.

16.35 uur – Prinses Margrietschool

Er heerste verwarring. Ouders probeerden zich een weg te banen naar de enige toegang tot de coulissen, terwijl de lootjesverkopers vanaf de andere kant door het hoofd van de school de zaal in werden geduwd. Opa's, oma's en kleinkinderen dromden in de richting van de speciaal voor deze gelegenheid geknutselde bar. De moeders van de limonade, chocolademelk, koffie en thee hadden niet gerekend op deze vervroegde pauze en probeerden de plastic bekertjes zo snel vol te schenken dat er nogal wat naast gutste. Koffie en limonade liepen in kleine straaltjes over de tafel naar de grond.

De juffen en de meester deden halfslachtige pogingen enige orde in de chaos te scheppen en slaagden er daarmee in de ontredde ring nog wat te vergroten. De conciërge bleef er, ook onder deze moeilijke omstandigheden, op toezien dat er door de kinderen in school geen kauwgom werd gekauwd.

De gymnastiekzaal was niet de meest geschikte theater-

zaal. Twee vrijwillige vaders hadden de hoge ramen verduisterd met rood crêpepapier, wat niet zozeer een kerstsfeer opriep als wel van de gymzaal een groot bordeel leek te maken. Hoewel je in een bordeel meestal geen wandrekken, ringen en honderdvijftig klapstoelen vindt. Uitvouwbare kerstklokken van rood en wit papier moesten, samen met een veel te klein kerstboompje, zorgen voor ‘die unieke sfeer die bij het feest van het licht hoort’. Een grotere boom was resoluut door de conciërge geweigerd, want, zei hij: ‘Wie moet straks al die naalden opruimen? En ik heb trouwens ook niet genoeg lichtjes.’ Zo spaarde hij voor de school toch maar weer een flinke smak geld uit.

Hij was een zuinige man, Harry van Staveren, conciërge A. Hij had een speciaal adresje waar hij gevulde koeken inkocht die iets over de datum waren. Dat ieder kopje thee een eigen zakje moest hebben ging er bij hem niet in. De kantine had hij in eigen beheer en elk dubbeltje was er een. Als beheerder van de EHBO-kist knipte hij zelfs de pleisters zo krap dat de randen van de schaafwonden eronder vandaan kwamen. ‘Wie het kleine niet eert, is het grote niet weerd,’ huichelde hij als iemand voorzichtig kritiek leverde. Daarbij was hij zo lui als een leeuw in Artis. Drieëntwintig jaar geleden had iemand de fout begaan hem een vaste aanstelling te geven. ‘Dus,’ zei Harry, ‘een knappe jongen die mij hier voor mijn vijfenzestigste vandaan krijgt.’

De conciërge stond onder aan het trappetje naar het toneel, de directrice bovenaan.

‘Er is iets verschrikkelijks gebeurd. Het is eh... het

is... verschrikkelijk, afschuwelijk, alles loopt in de soep,' stamelde ze. Ze was duidelijk zichzelf niet. 'Alles loopt in de soep' zou ze normaal nooit zeggen. Meer iets als: 'Het loopt enigszins anders dan wij ons hadden voorgesteld.'

Mens, zeg dan wat er is, dacht hij. 'Rustig maar, Hetty, vertel eerst eens wat er aan de hand is en dan vind ik misschien wel iemand die het probleem kan oplossen.'

Ze haalde diep adem. 'Harry, het kindje Jezus is weg.'

16.50 uur – Flat van Hendrik

Aan: het bestuur van AFC Ajax

Geachte heren,

Middels Het Parool van zaterdag jongstleden heb ik kennisgenomen van het voorstel van het bestuur van Ajax om in het gehele Arenastadion een alcoholverbod af te kondigen naar aanleiding van ongeregeldeheden met dronken supporters na afloop van de wedstrijd Ajax – FC Utrecht van 17 november jl.

Uw bestuur wil vijftigduizend mensen droogleggen omdat uw ordedienst er, samen met de politie, nu al jaren niet in slaagt ongeveer honderd opgefokte relschoppers, van wie de meesten met naam en toenaam bekend zijn en uitgebreid te bezichtigen op talloze video-opnames, in toom te houden.

Een paar vragen:

- 1. Geldt het afgekondigde alcoholverbod ook voor de bestuurskamer en de skyboxen?*
- 2. Vermoedt u niet, met mij, dat de heren die stadions vernielen, ijzeren staven gooien en mensen verrot slaan, zich misschien niet zo veel gelegen laten liggen aan uw alcoholverbod?*
- 3. Wat zou u ervan vinden als het gemeentebestuur, naar aanleiding van de constatering dat er bij u in de straat onlangs een auto foutief geparkeerd stond, zou besluiten tot een algemeen parkeerverbod voor uw hele wijk?*

Nog twee suggesties voor onze bestuurlijke laagvliegers:

- 1. Leg oude dames, kleine kinderen en jonge vrouwen een algemeen straatverbod op om daarmee voor eens en voor altijd verlost te zijn van tasjesrovers, pedofielen en serieverkrachters.*
- 2. Omdat er recht voor de deur van mijn flat een enorme hondendrol ligt, lijkt mij een landelijk uitlaatverbod niet zo'n gek idee. Voortaan mogen honden dan alleen nog binnenshuis uitgelaten worden.*

Wijsheid, heren van Ajax, wens ik u toe, veel wijsheid, want daar ontbreekt het aan.

Overigens deel ik u mede dat deze brief als open brief verzonden is aan Het Parool.

*Hoogachtend,
H.G. Groen*

Zo, die kon de deur uit. Mijn maatschappelijke verantwoordelijkheid weer genomen. Het was mooi geweest voor vandaag.

‘Waar blijft Evert nou?’ vroeg ik me hardop af. ‘En staat de jenever eigenlijk wel koud?’

16.35 uur – Prinses Margrietschool

‘Het kindje Jezus is weg. Overal gezocht. Weg. Ik kan toch geen kerstspel zonder kindje Jezus laten opvoeren? Hebben we eindelijk een echte baby, krijgen we dit weer.’

‘Kunnen we zolang geen pop nemen?’ opperde Harry.

‘Die ouders zitten in de zaal, dus dat kan niet, die zien dat meteen. Jij moet het ze vertellen, die ouders. God, ze zitten al naar ons te staren. Niet meteen kijken, idioot!’

Harry schrok zich een halve beroerte. ‘Waarom ik? Ik ken die mensen niet. Het zijn vrienden van Ester. Kan die het toch veel beter gaan zeggen? Ik ga haar wel even zoeken.’

‘Kun je lang zoeken, want Ester zit op de Veluwe,’ snauwde Hetty hem toe.

Harry kreeg het steeds benauwder. ‘Ja, maar jij kunt dat soort dingen altijd veel beter en ik moet hier de zaken een beetje in de gaten houden.’

‘Harry, ik heb hierachter ook mijn handen vol.’

‘Waarmee dan?’

‘Met van alles en nog wat, natuurlijk.’

‘Wat dan, van alles en nog wat?’

‘Luister, Harry, óf jij gaat het die ouders nu vertellen, óf ik ga hier en daar wat dingen over jou vertellen.’

Het zweet brak hem uit. ‘Ik roep ze wel even naar achteren.’

‘Ja, je roept ze even naar achteren en daar ga je ze vertellen dat we hun baby nu al overal hebben gezocht, maar dat we geen idee hebben waar dat jongetje is gebleven. Of was het een meisje, dat kindje Jezus? Nou ja, het is in ieder geval kwijt.’

‘Waar iedereen bij is?’

‘Nee, natuurlijk niet, neem ze maar mee naar mijn kantoortje.’

‘En waar is dat kindje het laatst gezien?’

‘In het halletje bij de wc’s. Daar was het rustig en daar stond die kinderwagen het minst in de weg. Volgens mij heb jij zelf nog tegen Geert gezegd dat die wagen daar zolang moest staan. Ik ga intussen de politie bellen.’ En ze verdween tussen de gordijnen.

Harry wrong zich door de menigte in de richting van een onopvallend stel dat al die tijd vanaf het midden van de zaal naar hen had staan staren. De vrouw had een vergeefse poging gedaan er een beetje feestelijk uit te zien: bruine jurk met een broche, daaronder dege-lijke schoenen en daarboven een bleek hoofd met steil haar. De man leek regelrecht van zijn werk gekomen, vermoedelijk een administratiekantoor of iets dergelijks.

De bange voorgevoelens waren van ver in hun ogen te lezen.

‘Ach, mevrouw en meneer, eh... wilt u, eh... even meekomen naar achteren?’ Harry probeerde zo rustig en kalm mogelijk over te komen, maar van de zenuwen sloeg zijn stem over.

‘Wat is er aan de hand? Er is toch niets met Sabine? Is er iets met de baby?’ Paniek in de ogen van de moeder.

De vader schraapte zijn keel. ‘Het gaat toch wel goed daarachter?’

‘Jawel hoor, jawel, alleen even iets oplossen. Komt u even mee?’ De conciërge kon niets beters bedenken. Hij zocht wanhopig naar een manier om er zonder kleerscheuren van af te komen, maar zag geen uitweg. Hij ging het stel voor, opnieuw door de duwende en dringende menigte, naar het trapje opzij van het toneel, nam moeizaam de vijf treden en leidde de wit weggetrokken ouders langs drie hulpmoeders die achter het gordijn druk stonden te praten. Toen de vader en moeder langsliepen, viel het gesprek stil.

Twintig minuten eerder – Prinses Margrietschool

Evert fietste met veel gekraak door de natte stad. Het werd al schemerig en het was druk. Hij maakte een bocht naar links, wilde weer een beetje vaart maken, hoorde een dof gekraak ter hoogte van zijn kettingkast en trapte onverwachts in het niets. Hij zwenkte naar rechts, reed tegen de stoeprand, zijn biertje stuitte op straat en hij kon maar net voorkomen dat hij languit op de stoep terechtkwam. ‘Dat kan er verdomme ook nog wel bij: ketting eraf.’

‘Beetje uitkijken, ouwe,’ zei een dikke blonde dame in een te strakke legging.

‘Neemt u mij niet kwalijk, speklapje,’ zei Evert minzaam. Dat bracht haar in verwarring. Ze wist niet zeker of ze het goed had verstaan, aarzelde, stak voor de zekerheid haar middelvinger op en liep door.

Hij keek naar zijn fiets. Een ouderwetse kettingkast, vastgeroest en smerig. Ergens daarbinnen hing een te slappe ketting naast het tandwiel. Hij kon, tegen beter weten in, proberen om de kettingkast eraf te krijgen, de

ketting er weer om te leggen en daarna die stukken plastic weer min of meer op hun plaats te duwen. De kans dat het zou lukken was klein. En als het zou lukken was het niet uitgesloten dat hij twee straten verder opnieuw kon beginnen. Handen onder het smeer, kleren onder het smeer, vloeken, tieren en uiteindelijk toch moeten lopen. Het was beter dat hij zich voor deze dag gewonnen gaf en de dingen liet komen zoals ze kwamen. Hij zette zijn fiets tegen het hek van een schoolgebouw en deed hem op slot.

Tot overmaat van ramp moest hij ontzettend nodig naar de wc. Evert keek paniekerig om zich heen. Het schoolplein stond vol fietsen, maar was verder uitgestorven. Er was binnen zeker wat gaande. De voordeur stond uitnodigend open en scholen hebben wc's. Hij liep de lege hal in. In de verte klonk geroezemoes. Op goed geluk deed hij een deur open. Hij zag een kleiner halletje met vier deuren waarvan er op drie een plaatje van een wc geplakt zat. Hij haalde opgelucht adem en schoot de eerste wc in, wurmde zich uit zijn jas en liet die voor zich op de grond vallen. Zijn koude vingers kregen geen vat op de rits van zijn broek. De tijd begon te dringen. 'Straks schijt ik mijn hele broek onder,' mompelde hij.

Er was een stukje stof tussen de rits gekomen dat nu halverwege vastzat. Hij sjarde in paniek met veel moeite de broek van zijn kont en plofte net op tijd met een diepe zucht van opluchting neer op het kleine kinderwc'tje. 'Tjongejonge, wat kan een mens ervan opknappen iets kwijt te raken,' mompelde hij een paar seconden later. Maar de blijdschap was van korte duur. 'Sje-zus-

mina, m'n jas!' Het wc'tje was zo klein dat hij er eigenlijk niet helemaal op paste. In de zenuwen had hij onge-merkt zijn jas, die voor hem op de grond lag, drijfnaat gepiest. 'Godsamme, heb ik dat. Houdt het vandaag dan helemaal niet meer op?' Zacht vloekend keek hij om zich heen naar een handdoek of iets waarmee hij zijn jas een beetje droog kon deppen.

Hij schrok toen hij in het halletje voor de wc's een deur hoorde opengaan.

Evert realiseerde zich opeens dat je onder de wc-deuren door kon kijken. Hij pakte paniekerig zijn natte jas op en trok zijn benen zo hoog hij kon van de grond. Na tien seconden wogen die al als lood, na twintig seconden wist hij dat hij het geen drie seconden meer zou volhouden en na tweeëntwintig seconden hoorde hij de deur weer dichtgaan. Opgelucht liet hij zijn dunne witte benen zakken.

Maar wat nu te doen met die jas? Voorzichtig stak hij zijn hoofd om de deur van de wc. Zijn mond viel open van verbazing: in het halletje stond een kinderwagen, in die kinderwagen lag een baby te slapen en over de stang van de wagen hing een lange crèmekleurige regenjas.

16.40 uur – Prinses Margrietschool

Harry van Staveren, conciërge A, ging de asgrauwe vader en moeder voor naar het kantoortje van het hoofd van de school. Zorgvuldig sloot hij de deur.

‘Gaat u zitten, wilt u misschien een kopje koffie?’

‘Nou, ik wil graag eerst weten wat er aan de hand is,’ zei de vader.

Harry aarzelde, slikte, keek langs hem heen en mompelde: ‘Uw... eh, uw kindje is weg.’

‘Hoe bedoelt u?’ vroeg de vader onnozel.

De moeder werd nog kleiner en witter dan ze al was en begon te huilen. ‘Hoe kan dat nou, weg?’

‘Ja, hoe kan onze dochter nou kwijtraken? Heeft niemand op haar gelet dan?’

‘Jawel, jawel, er was steeds iemand bij haar, alleen eh... heel even niet eh... misschien.’ Harry kon niets beters bedenken. ‘En we vinden uw baby’tje vast heel snel weer terug. Ze kan niet ver weg zijn, denk ik zo. Wilt u intussen een kopje koffie?’

De moeder kon alleen nog maar snotteren. In de ogen